

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 14 sierpnia 2015 r.

Poz. 2406

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH

z dnia 10 sierpnia 2015 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzemionki Opatowskie PLH260024

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzemionki Opatowskie PLH260024, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 zawiera załącznik nr 1.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 zawiera załącznik nr 2.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony zawiera załącznik nr 3.

§ 5. Cele działań ochronnych zawiera załącznik nr 4.

§ 6. Określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania zawierają tabela i mapa poglądowa w załączniku nr 5.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Kielcach

Waldemar Pietrasik

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 1002, 1101, 1863 i 2015 r. poz. 222.

Załącznik nr 1

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

**W SPRAWIE USTANOWIENIA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU
NATURA 2000 KRZEMIONKI OPATOWSKIE PLH260024**

OPIS GRANIC OBSZARU NATURA 2000

Przebieg granicy obszaru Natura 2000 w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Poligon 1		
Lp.	X	Y
1	348323,57	675744,01
2	348255,79	675855,22
3	348255,99	675858,50
4	348221,41	675949,07
5	348173,66	676061,04
6	348122,62	676161,49
7	348088,04	676224,06
8	348022,17	676345,91
9	348006,83	676363,63
10	347949,26	676456,26
11	347926,48	676491,57
12	347832,07	676637,90
13	347702,69	676856,82
14	347699,56	676862,11
15	347692,67	676863,17
16	347655,03	676864,23
17	347511,39	676856,28
18	347483,83	676847,80
19	347344,42	676788,43
20	347262,80	676767,23
21	347260,96	676766,41
22	347258,02	676765,11
23	347239,47	676753,98
24	347180,64	676702,04
25	347131,87	676669,17
26	347058,20	676638,96
27	347010,49	676625,71
28	346933,10	676576,94
29	346909,88	676558,54
30	346902,34	676552,57
31	346883,37	676537,76
32	346881,80	676536,48
33	346870,70	676527,40
34	346813,64	676475,78
35	346715,71	676442,44
36	346639,09	676419,65
37	346584,92	676398,15
38	346507,68	676376,18
39	346486,07	676370,79
40	346484,08	676370,25
41	346435,07	676356,96

42	346357,66	676343,69
43	346276,06	676310,79
44	346266,69	676307,01
45	346171,56	676274,18
46	346097,68	676238,91
47	346076,16	676231,95
48	346028,61	676217,29
49	345973,28	676192,66
50	345918,93	676170,40
51	345873,86	676149,92
52	345838,56	676134,52
53	345836,87	676122,57
54	345851,33	676103,50
55	345877,31	676081,29
56	345918,18	676062,64
57	345974,97	676046,29
58	345999,48	676032,88
59	346052,92	675891,85
60	346050,61	675879,80
61	346025,04	675855,32
62	345993,42	675872,05
63	345963,94	675885,42
64	345907,73	675894,33
65	345784,33	675869,99
66	345726,40	675857,65
67	345683,90	675832,29
68	345648,94	675791,50
69	345637,06	675763,35
70	345617,40	675716,78
71	345598,41	675545,15
72	345590,45	675452,32
73	345779,10	675117,91
74	345877,62	675128,20
75	345882,75	675128,76
76	345978,31	675139,22
77	346005,69	675144,66
78	346007,71	675138,65
79	346007,69	675138,64
80	346176,79	674935,87
81	346222,75	674936,54
82	346262,32	674944,78
83	346302,49	674975,98
84	346317,49	674950,54

85	346385,12	674999,90
86	346419,21	675054,27
87	346419,17	675054,29
88	346422,32	675058,59
89	346470,59	675036,55
90	346500,26	675023,00
91	346594,19	674945,25
92	346684,15	674889,79
93	346726,82	674854,12
94	346773,57	674790,55
95	346789,75	674779,34
96	346837,52	674746,24
97	346971,84	674690,56
98	346988,98	674660,58
99	347166,30	674359,01
100	347232,78	674397,03
101	347335,60	674421,64
102	347593,29	674476,05
103	347495,79	674634,73
104	347413,16	674768,92
105	347375,48	674823,12
106	347333,18	674909,06
107	347205,81	675135,89
108	347202,76	675133,38
109	347162,42	675102,91
110	347127,23	675076,34
111	347092,59	675068,53
112	347061,91	675065,45
113	347042,73	675065,09
114	346960,60	675155,46
115	346883,92	675218,44
116	346817,91	675275,05
117	346784,21	675303,96
118	346645,16	675484,73
119	346583,57	675522,80
120	346550,15	675545,45
121	346133,50	675785,58
122	346117,37	675794,00
123	346125,02	675810,46
124	346187,08	675811,04
125	346299,86	675830,36
126	346370,20	675843,80
127	346402,55	675844,34
128	346433,86	675839,56
129	346468,94	675826,94
130	346531,73	675792,76
131	346594,11	675758,80
132	346628,83	675739,90
133	346661,53	675709,88
134	346741,63	675616,26
135	346765,42	675630,65
136	346935,89	675445,53
137	347099,54	675320,98
138	347183,54	675278,99

139	347237,12	675161,68
140	347221,88	675149,13
141	347285,58	675031,35
142	347409,20	674798,66
143	347452,16	674734,54
144	347512,98	674638,03
145	347605,87	674482,99
146	347730,78	674544,22
147	347828,93	674599,75
148	347960,66	674695,32
149	347946,74	674748,04
150	348347,62	674989,40
151	348380,68	674962,95
152	348644,35	675111,73
153	348741,06	675206,78
154	348607,70	675328,15
155	348584,45	675468,93
156	348323,57	675744,01

Poligon 2		
Lp.	X	Y
1	350387,95	673866,99
2	350256,98	673934,47
3	350263,31	673972,72
4	350260,27	673974,09
5	350278,87	674030,79
6	350316,84	674146,52
7	350320,25	674165,82
8	350352,37	674210,29
9	350360,35	674219,74
10	350395,37	674273,89
11	350423,30	674328,08
12	350401,66	674330,14
13	350323,98	674353,75
14	350233,28	674392,28
15	350191,01	674418,99
16	350205,01	674545,30
17	350200,56	674576,32
18	350127,78	674614,19

19	350117,91	674467,60
20	350108,84	674315,12
21	350105,91	674251,62
22	350101,96	674165,78
23	350093,77	674021,28
24	350093,28	674012,23
25	350083,59	674016,81
26	350083,61	674016,48
27	350078,04	674025,27
28	349838,53	674244,18
29	349747,50	674315,71
30	349466,81	674135,81
31	349451,64	674183,49
32	349412,62	674173,74
33	349399,62	674185,66
34	349315,09	674161,82
35	349217,55	674284,28
36	349192,62	674284,28
37	349178,53	674278,86
38	349150,36	674300,54
39	349512,33	674522,70
40	349324,84	674693,93
41	349134,10	674867,33
42	349017,06	674967,03
43	348867,50	674864,08
44	348878,34	674802,31
45	348847,00	674777,38
46	348814,40	674760,04
47	348794,89	674766,54
48	348762,38	674753,54
49	348738,54	674735,11
50	348720,11	674719,94

51	348707,11	674688,51
52	348723,37	674660,34
53	348637,75	674612,65
54	348521,79	674542,21
55	348358,15	674437,09
56	348734,94	674099,19
57	348765,63	674076,20
58	348657,26	674014,43
59	348725,53	673903,89
60	348767,80	673912,56
61	348799,23	673845,37
62	348665,93	673774,92
63	348680,02	673744,58
64	348572,73	673681,72
65	348614,99	673631,87
66	348623,66	673597,19
67	348807,90	673270,99
68	348869,67	673194,04
69	348950,49	673064,93
70	348948,59	673061,43
71	349190,94	672620,15
72	349236,53	672557,30
73	349087,00	672471,19
74	349015,21	672427,92
75	349086,36	672318,40
76	349116,34	672272,18
77	349188,80	672155,65
78	349212,31	672067,15
79	349228,87	672023,57
80	349250,31	671969,45
81	349268,89	671916,26
82	349299,83	671846,99

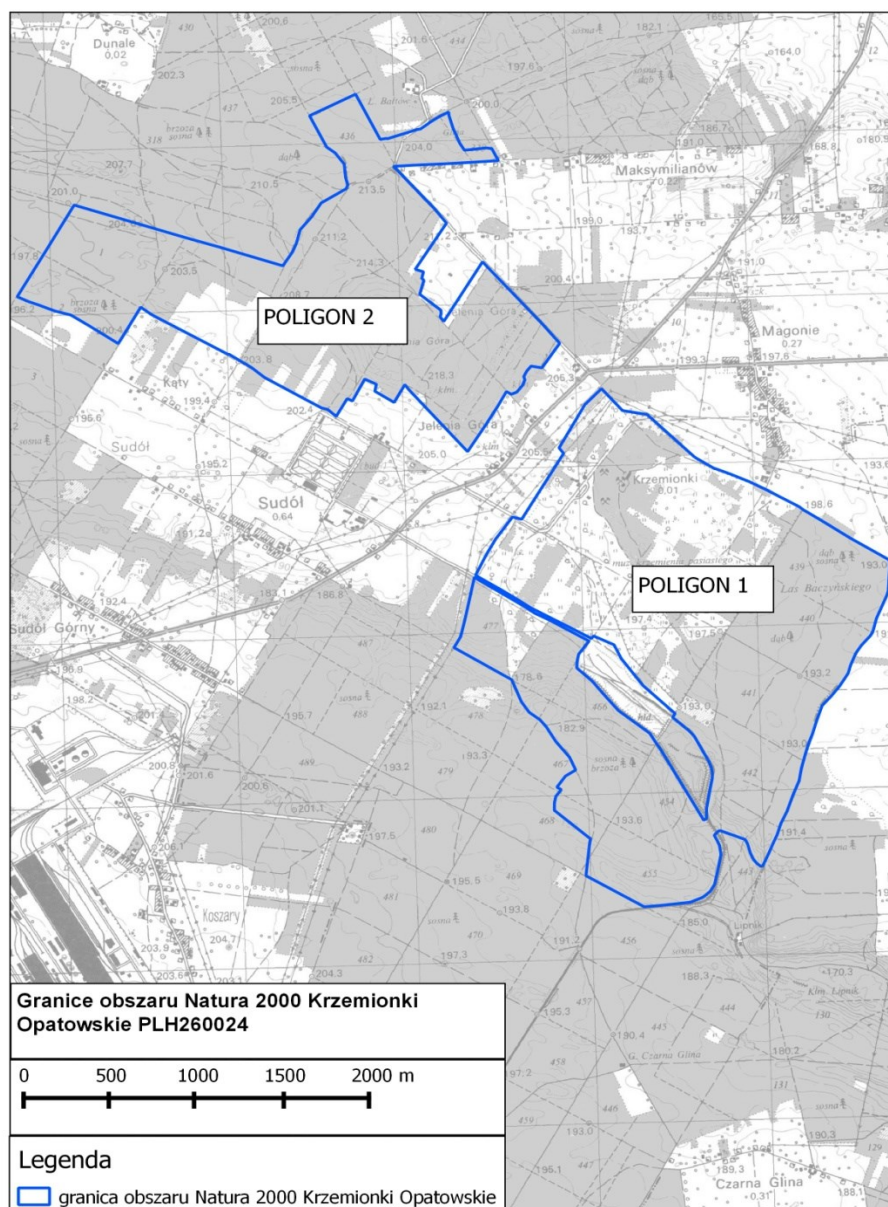
83	349572,36	672007,93
84	349857,57	672174,67
85	349660,80	672810,52
86	349601,97	673009,61
87	349488,04	673374,56
88	349573,42	673430,84
89	349628,04	673453,62
90	349707,55	673474,06
91	349784,95	673539,52
92	349870,55	673595,35
93	349956,90	673739,06
94	349980,02	673748,58
95	350024,66	673735,68
96	350088,15	673729,48
97	350106,79	673727,66
98	350174,84	673675,25
99	350209,86	673626,89
100	350312,55	673573,78
101	350400,85	673528,11
102	350465,26	673658,34
103	350531,79	673792,88
104	350441,01	673839,65
105	350387,95	673866,99

Załącznik nr 2

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

**W SPRAWIE USTANOWIENIA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000
KRZEMIONKI OPATOWSKIE PLH260024**

MAPA OBSZARU NATURA 2000

Załącznik nr 3

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

**W SPRAWIE USTANOWIENIA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000
KRZEMIONKI OPATOWSKIE PLH260024**

**IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ DLA ZACHOWANIA
WŁŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000**

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
Siedliska przyrodnicze				
1	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>)	-	-	Nie określa się zagrożeń ze względu na znikomą reprezentatywność siedliska w obszarze i planowaną zmianę statusu.
2	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	K06 Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna; użytkowanie lasów i plantacji K02.04 Zakwaszenie K04.03Zawleczenie choroby K04.05 Szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym zwierzynę łowną)	Zagrożeniem jest ekspansja stwierdzonej w obszarze czeremchy amerykańskiej i niecierpka pospolitego. Potencjalnym zagrożeniem jest hodowla i eksploatacja drzewostanów na siedliskach grądu, które wiąże się z szeregiem zabiegów m.in. trzebieże, zręby, sztuczne nasadzenia, zrywka drewna. w ich wyniku może dochodzić do bezpośredniego niszczenia fitocenoz leśnych, a także ograniczania udziału drzewostanów dojrzałych, osiągających wiek powyżej 100 lat. w wyniku gospodarki leśnej w grądach brak jest odpowiedniej ilości martwego drewna, tym samym nie występują wszystkie fazy rozkładu drzew stojących i leżących kłód. Drzewostany są ujednolicone wiekowo i przestrzennie. Ponadto prace trzebieżowe w okresie wegetacyjnym prowadzą do niszczenia runa, zwłaszcza podczas zrywki drewna. W wyniku sztucznego wprowadzenia do drzewostanów gatunków iglastych następuje zakwaszanie gleby. Potencjalnym zagrożeniem jest zjawisko tzw. masowego

				zamierania dębów. We wszystkich przypadkach za ten proces nie odpowiada jeden zidentyfikowany czynnik, lecz jest to zbiór różnych nakładających się w tym samym miejscu i czasie zjawisk powodujących osłabienie, a następnie obumieranie drzew. Dodatkowo zagrożeniem jest gradacja owadów żywiących się liśćmi drzew. Położenie w obrębie urozmaiconego terenu sprzyja koncentracji zwierzyny płowej. Oprócz dostępności pokarmu sarny i jelenie mają tu spokojne mateczniki. Przegęszczenie populacji może wpływać na zgryzanie młodych drzew hamując lub eliminując proces naturalnego odnowienia.
3	*9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja K06 Inne lub mieszane formy międzygatunkowej konkurencji wśród roślin	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna; użytkowanie lasów i plantacji K04.03 Zawleczenie choroby K04.05 Szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym zwierzynę łowną)	Brak działania związanego z działalnością człowieka (wypas, grabienie liści) uruchomił naturalny proces sukcesji wtórnej (grądowanie) i stopniowe przekształcanie się płatów dąbrów w grądy. Proces przybiera na sile i obejmuje w różnym stopniu wszystkie zidentyfikowane płaty dąbrów. Ekspansja czeremchy amerykańskiej i niecierpka pospolitego. W chwili obecnej na znacznej powierzchni stwierdzono oba gatunki. Istnieje ryzyko, że staną się one składnikiem flory dąbrów. Pozostawienie na powierzchni gałęzi po trzebieżach prowadzi do eutrofizacji podłoża i ograniczenia miejsca dla gatunków światło- i ciepłolubnych. Drzewostany są ujednolicone wiekowo i przestrzennie. Prace trzebieżowe w okresie wegetacyjnym prowadzą do niszczenia runa, zwłaszcza podczas zrywki drewna. Potencjalnym zagrożeniem jest zjawisko tzw. masowego zamierania dębów. Dodatkowo zagrożeniem jest gradacja owadów żywiących się liśćmi drzew. Położenie obszaru sprzyja koncentracji zwierzyny płowej (dostępność pokarmu,

				mateczniki). Przegęszczenie populacji może wpływać na zgryzanie podrostu i siewek dębu hamując lub eliminując proces jego naturalnego odnowienia.
Gatunki roślin				
4	4068 Dzwonecznik wonny (<i>Adenophora liliifolia</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna; użytkowanie lasów i plantacji K04.01 Konkurencja	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Pozostawienie gałęzi po trzebieżach w dąbrowach prowadzi do eutrofizacji podłoża i ograniczenia miejsca do wzrostu dla dzwonecznika. Prace trzebieżowe w okresie wegetacyjnym, zwłaszcza podczas zrywki drewna, mogą powodować niszczenie okazów dzwonecznika. w wyniku procesu sukcesji wtórnej następuje stopniowe przekształcanie się płatów dąbrów w grądy. w runie części płatów dąbrów występuje kilka gatunków stanowiących konkurencje dla dzwonecznika m.in. szerokolistne trawy, orlica pospolita, jeżyny. Bujne runo powoduje odkładanie się wojłoku utrudniającego kiełkowanie nasion i wzrost siewek dzwonecznika.
5	1902 Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja K04.01 Konkurencja	X Brak zagrożeń i nacisków	W obrębie znanego stanowiska w wyniku procesu sukcesji następuje bujny rozwój roślinności krzewiastej. w runie występuje w większej ilości kilka gatunków stanowiących konkurencje dla obuwika m.in. szerokolistne trawy i orlica pospolita. Dużym zagrożeniem jest bujny rozwój podszytu prowadzący do znacznego zacienienia, którego ten gatunek nie toleruje.

Załącznik nr 4

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

**W SPRAWIE USTANOWIENIA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000
KRZEMIONKI OPATOWSKIE PLH260024**

CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
Siedliska przyrodnicze		
1	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>)	☐ Nie określa się ze względu na planowane wnioskowanie o zmianę statusu ochronnego siedliska.
2	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	☐ Utrzymanie powierzchni siedliska na powierzchni min. 60 ha. ☐ Poprawa struktury i funkcji w zakresie zasobu martwego drewna leżącego lub stojącego >3m długości i >50 cm grubości na poziomie co najmniej 3 szt. na ha.
3	*9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	☐ Utrzymanie powierzchni siedliska na powierzchni min. 100 ha. ☐ Uzyskanie zwarcia koron drzew na poziomie nieprzekraczającym 60%.
Gatunki roślin		
4	4068 Dzwonecznik wonny (<i>Adenophora liliifolia</i>)	☐ Uzyskanie zwarcia koron drzew na poziomie nieprzekraczającym 60%. ☐ Utrzymanie liczebności populacji na poziomie min. 150 osobników.
5	1902 Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	☐ Utrzymanie znanego stanowiska. ☐ Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o uwarunkowaniach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.

Załącznik nr 5

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Kielcach z dnia 10 sierpnia 2015 r.

**W SPRAWIE USTANOWIENIA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000
KRZEMIONKI OPATOWSKIE PLH260024**

**DZIAŁANIA OCHRONNE ZE WSKAZANIEM PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ICH
WYKONANIE I OBSZARÓW ICH WDRAŻANIA**

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne			Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nazwa	Zakres prac	Termin		
Siedliska przyrodnicze						
1	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>)	Działania związane z uzupełnieniem stanu wiedzy				
		Aktualizacja Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.	Wnioskowanie o zmianę statusu ochronnego siedliska, którego występowanie w obszarze Natura 2000 zostało zweryfikowane na etapie prac nad projektem planu zadań ochronnych.	W pierwszym roku od wejścia w życie zarządzenia.	-	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
2	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
		Zwiększenie wieku drzewostanu oraz zróżnicowania jego struktury.	Podniesienie wieku drzew w siedlisku przyrodniczym poprzez przetrzymywanie drzewostanów przeszłorębnych.	W okresie obowiązywania PZO.	9170_6 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski - Obręb Ćmielów Oddział 177 a cz., b cz., c, f, g, h cz., i, j, k, l, m, Dz. ew. 927 cz., 830 cz.	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		Ochrona bogactwa runa i zróżnicowania florystycznego grądów	Prowadzenie zabiegów trzebieży; zabiegi prowadzić w I i IV kwartale. W celu ochrony gleby przed rozpoczęciem prac pozyskaniowych należy zaplanować (odnowić lub założyć) szlaki zrywkowe.	W okresie obowiązywania PZO.	9170_2 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 438 b 9170_3 Dz. ew. 10, 82, od 83 do 95, 734, 458/1201, 98, 99/1, 100/1, 101,	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

					102 9170_4 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 1f Dz. ew. 753, 106, 752, 107, 108, 109, 111/1, 111/2, 63, 113, 740, 741, 115 9170_5 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ćmielów Oddział 179 a	
		Zwiększenie bioróżnorodności	Podczas wykonywania trzebieży należy pozostawić zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno docelowo w ilości 3 szt./ha.	W okresie obowiązywania PZO.	9170_2 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 438 bd 9170_3 Dz. ew. 10, 82, od 83 do 95, 734, 458/1201, 98, 99/1, 100/1, 101, 102 9170_4 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 1f Dz. ew. 753, 106, 752, 107, 108, 109, 111/1, 111/2, 63, 113, 740, 741, 115 9170_5 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ćmielów	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

					Oddział 179 a	
		<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji celów działań ochronnych i monitoringu stanu przedmiotów ochrony</i>				
		Ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony	Zgodnie z obowiązującą metodyką.	W 6 roku od wejścia w życie zarządzenia.	Wszystkie płaty.	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				
3	*91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>)	Poprawienie warunków świetlnych w runie	Redukcja podszytu – zmniejszenie ilości podszytu w siedlisku przyrodniczym poprzez koszenie/wycinanie na całej powierzchni do poziomu 30-40% oraz usuwanie ekspansywnych gatunków rodzimego pochodzenia w szczególności graba, lipy, leszczyny i czeremchy pospolitej, z pozostawieniem dębu i drzew owocowych pod warunkiem, że ich zwarcie nie przekroczy 30-40%. Uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni siedliska. Prace wykonywać po sezonie wegetacyjnym.	Do 5 lat od wejścia w życie zarządzenia.	91I0_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a 91I0_3 Dz. ew. od 72 do 89, 3, 4, 6, 7, 8 91I0_6 Dz. ew. 94, 95, 734, 458/1201, 98, 99/1, 100/1, 101, 102, 105, 753, 106, 752 91I0_7 Dz. ew. 108, 109, 111/1 111/2, 110/1 110/2 91I0_11 Dz. ew. 830 cz.	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		Poprawienie struktury runa	Wykaszanie runa – przywrócenie właściwego stanu siedliska przyrodniczego, polegające na ograniczaniu nadmiernie rozwiniętej roślinności runa wraz z pozostawieniem pojedynczych nalotów dębowych, przedzczeniem gęstego nalotu dębowego w sytuacji kiedy zajmuje on powierzchnię równą lub większą od 5 m ² . Uzyskaną biomasę należy usunąć z siedliska. Prace wykonywać po sezonie wegetacyjnym.	W miarę potrzeb.	91I0_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a 91I0_11 Dz. ew. 830 cz. 910I_12 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ćmielów Oddział 190a, 190c, 190f, 191b, 191c, 191d, 203i, 203h, 203f,	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

					204a	
		Kwaterowe przetrzymywanie zwierząt	Kontrolowany wypas w siedlisku przyrodniczym w oparciu o ustalony plan na niewielkich powierzchniach do 3 ha; sumarycznie obsada na powierzchni nie powinna przekraczać 0,6 a obciążenie 5 DJP/ha.	W miarę potrzeb.	9110_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a 9110_11 Dz. ew. 830 cz. 910I_12 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ćmielów Oddział 190a, 190c, 190f, 191b, 191c, 191d, 203i, 203h, 203f. 204a	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>						
		Zwiększenie wieku drzewostanu.	Podniesienie wieku drzew w siedlisku przyrodniczym poprzez przetrzymywanie drzewostanów przeszlorębnych.	W okresie obowiązywania PZO.	9110_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy.
		Zmniejszenie zwarcia koron drzew	Prowadzenie zabiegów trzebieży w siedlisku przyrodniczym tak aby zwarcie koron drzew nie przekroczyło 60%; zabiegi prowadzić w I i IV kwartale. Uzyskaną biomasę należy usunąć z powierzchni	W okresie obowiązywania PZO.	9110_3 Dz. ew. od 72 do 89, 3, 4, 6, 7, 8 9110_4 Dz. ew. 11, 12, 13 9110_5 Dz. ew. od 84 do 94, 13, 14 9110_6 Dz. ew. 94, 95, 734, 458/1201, 98, 99/1, 100/1, 101, 102, 105, 753, 106, 752 9110_7 Dz. ew. 108, 109, 111/1 111/2, 110/1 110/2	Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

					9110_9 Dz. ew. 751, 748, 747, 744, 124, 126, 722, 128, 130, 132, 134 9110_10 Dz. ew. 40/2 41, 42/1 42/2 od 43 do 52 9110_11 Dz. ew. 830 cz	
		Przeciwdziałanie eutrofizacji	Usunięcie z siedliska przyrodniczego zalegającej biomasy w postaci gałęzi zgromadzonych po przeprowadzonej trzebieży w 2014 r. i wywiezienie jej poza płat siedliska dąbrowy.	W pierwszym roku obowiązywania PZO.	9110_8 Dz. ew. 745, 122, 125, 743, 127, 129, 131	Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji celów działań ochronnych i monitoringu stanu przedmiotów ochrony</i>				
		Ocena realizacji działań ochronnych	Zgodnie z obowiązującą metodyką.	W 6 roku od wejścia w życie zarządzenia.	Wszystkie płaty.	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

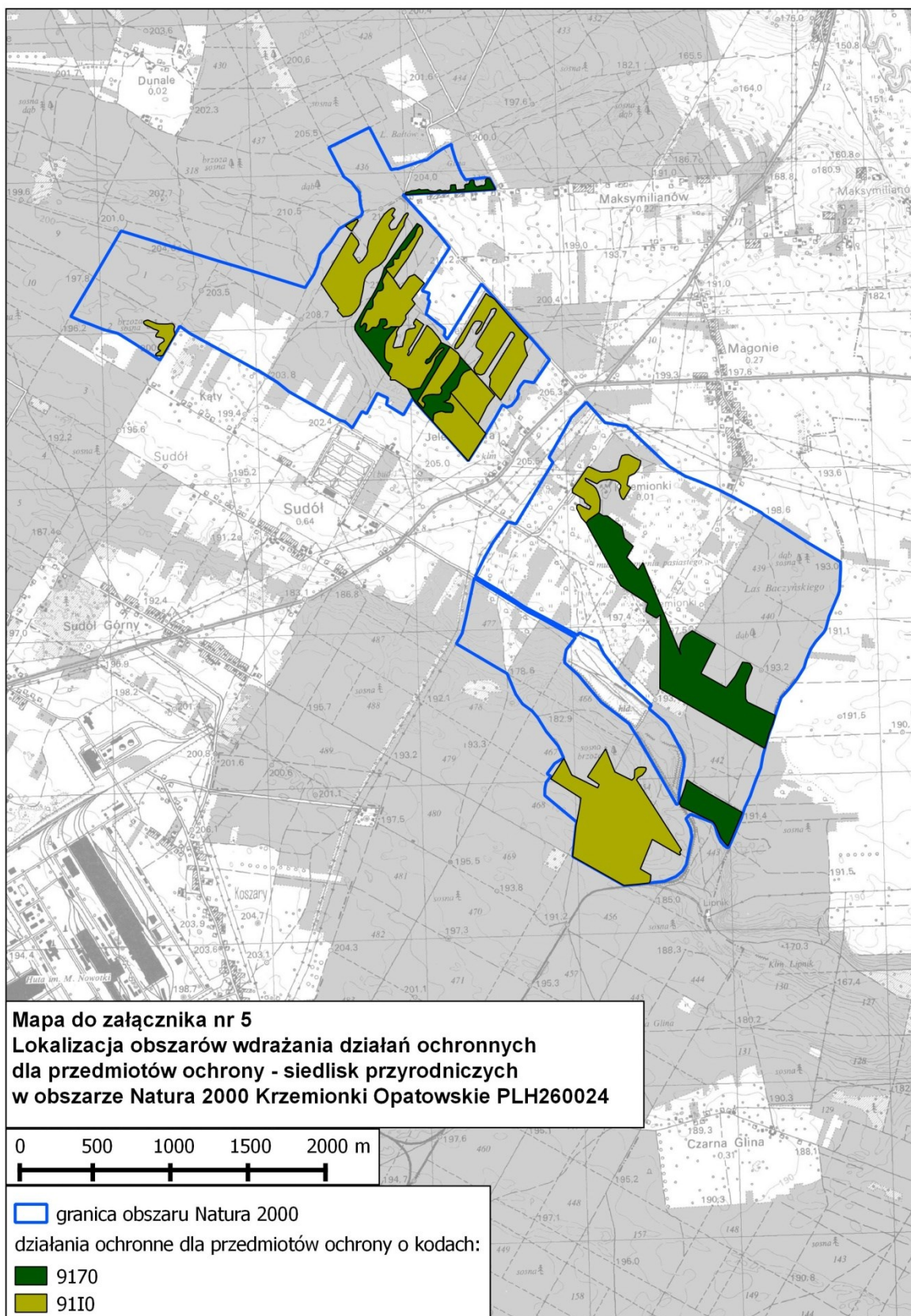
Gatunki roślin

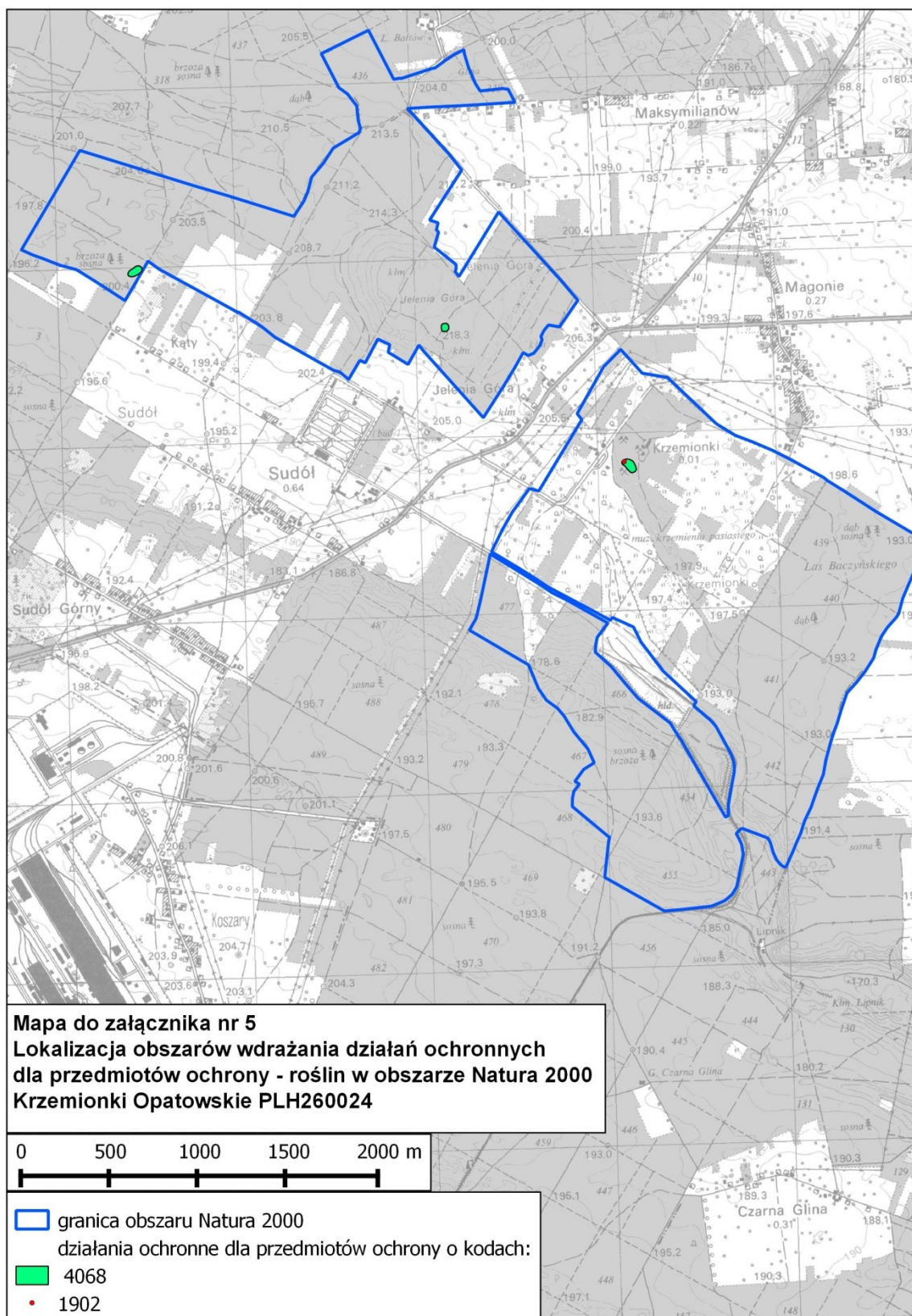
		<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				
4	4068 Dzwonecznik wonny (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Poprawienie warunków świetlnych w runie	Prowadzić zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego *9110.	Do 5 lat od wejścia w życie zarządzenia	4068_1 4068_7 w ramach działania dla 9110_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a 9110_11 Dz. ew. 830 cz.	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		Poprawienie struktury runa	Prowadzić zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego *9110.	W miarę potrzeb.	4068_1 4068_3 4068_7 w ramach działania dla 9110_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

					Oddział 2a 9110_7 Dz. ew. 108, 109, 111/1, 111/2, 110/1, 110/2 9110_11 Dz. ew. 830 cz.	
		<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>				
		Zmniejszenie zawarcia koron drzew	Modyfikacja metody gospodarowania terenu zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego *9110.	W okresie obowiązywania PZO.	4068_1 4068_3 4068_5 4068_7 w ramach działania dla 9110_1 Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski Obręb Ostrowiec Oddział 2a 9110_7 Dz. ew. 108, 109, 111/1, 111/2, 110/1, 110/2 9110_9 Dz. ew. 751, 748, 747, 744, 124, 126, 722, 128, 130, 132, 134 9110_11 Dz. ew. 830 cz.	Właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji celów działań ochronnych i monitoringu stanu przedmiotów ochrony</i>				
		Ocena realizacji działań ochronnych	Zgodnie z obowiązującą metodyką	W 6 roku od wejścia w życie zarządzenia	Wszystkie stanowiska	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
5	1902 Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				
		Poprawienie warunków światlnych w runie	Prowadzić zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego *9110.	Do 5 lat od wejścia w życie zarządzenia.	Stanowisko 1902_1 w ramach działania dla 9110_11 Dz. ew. 830 cz.	Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		Poprawienie struktury runa	Prowadzić zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego	W miarę potrzeb.	Stanowisko 1902_1 w ramach	Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na

			*91I0.		działania dla 91I0_11 Dz. ew. 830 cz.	podstawie porozumienia z sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>				
	Zmniejszenie zwarcia koron drzew		Modyfikacja metody gospodarowania terenu zgodnie ze wskazaniami dla siedliska przyrodniczego *91I0.	W okresie obowiązywania PZO.	Stanowisko 1902_1 w ramach działania dla 91I0_11 Dz. ew. 830 cz.	Właściciel lub wykonujący prawa właścicielskie na podstawie porozumienia ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji celów działań ochronnych i monitoringu stanu przedmiotów ochrony</i>				
	Ocena realizacji działań ochronnych		Zgodnie z obowiązującą metodyką	W 6 roku od wejścia w życie zarządzenia	Stanowisko 1902_1	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.
		<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>				
	Rozpoznanie rozmieszczenia i stanu populacji		Inwentaryzacja zasobów i rozmieszczenia gatunku wraz z oceną liczebności, struktury oraz rozpoznaniem stanu siedlisk jego występowania	Do 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych	Obszar Natura 2000	Sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

Działki ewidencyjne oraz pododdziały leśne określające teren realizacji wskazano na podstawie danych katastralnych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (luty 2010 r.) oraz Leśnej Mapy Numerycznej (2013 r.).

UZASADNIENIE
do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach
z dnia 10 sierpnia 2015 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Krzemionki Opatowskie PLH260024

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Krzemionki Opatowskie PLH260024 o powierzchni 691,12 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (Dz.U.UE.L. 2011 nr 33 poz. 146) (2011/64/UE). Obecnie obowiązuje Decyzja Wykonawcza Komisji Europejskiej (UE 2015/69) z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2014) 9072).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krzemionki Opatowskie PLH260024 położony jest w całości na terenie woj. świętokrzyskiego, w jego północno-wschodniej części i obejmuje część gminy Bodzechów oraz część gminy Bałtów w powiecie ostrowieckim. Obszar zaprojektowano w celu zachowania we właściwym stanie ochrony następujących siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin wymienionych w Załącznikach I i II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE-sp.15-2-102 ze zm.):

1. Siedliska przyrodnicze:

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*)

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)

2. Gatunki roślin:

4068 Dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia*

1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Projekt planu zadań ochronnych (zwany dalej PZO) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.) w celu utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu przedmiotów ochrony.

W celu opracowania projektu PZO zlecono opracowanie zewnętrznej firmie stosownej ekspertyzy dla obszaru Natura 2000. Ekspertyza obejmowała przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej pozwalającej uzyskać aktualną wiedzę o przedmiotach ochrony, w tym o ich występowaniu oraz stanie, przeanalizowano także potrzebę zmiany statusu przedmiotów ochrony lub poszerzenia ich listy. Wskazane zostały istniejące i potencjalne zagrożenia, zaproponowano działania ochronne pozwalające osiągnąć cele ochrony przedmiotów ochrony i obszaru Natura 2000. Dane zostały zobrazowane w formie tekstowej oraz graficznej, w tym w systemie GIS.

W trakcie ww. prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze określonych w SDF i zaproponowano zmianę oceny siedliska przyrodniczego 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) na D. w toku prac nad projektem PZO zweryfikowana została wielkość powierzchni zajmowanej przez poszczególne siedliska. Dokonano analizy stanu zachowania każdego przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000, zidentyfikowano i przeanalizowano zagrożenia oraz zdefiniowano cele do osiągnięcia w ciągu obowiązywania planu.

Przeanalizowano również opis obszaru, wartość przyrodniczą i znaczenie. Ustalono, że nadrzędnym celem jest utrzymanie i tam gdzie jest to właściwe poprawa stanu ochrony przedmiotów ochrony. Zaplanowano również monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych. Nie wskazano konieczności zmiany granic obszaru.

Powyższe pozwoli również na wnioskowanie o zaktualizowanie Standardowego Formularza Danych Obszaru.

Na potrzeby opracowania projektu PZO przeanalizowano wiele dokumentów, szczególną uwagę poświęcono dokumentom planistycznym – studiom uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Nie stwierdzono potrzeby wskazania zmian do ww. dokumentów planistycznych.

Z uwagi na przeprowadzoną pełną inwentaryzację oraz wyniki prac terenowych i kameralnych a także zaproponowane działania nie stwierdzono potrzeby sporządzania planu ochrony dla tego obszaru Natura 2000.

W związku z opracowywaniem projektu PZO dla obszaru Natura 2000 został powołany Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) ds. tworzenia PZO. W ramach prac ZLW zostały zorganizowane dwa jednodniowe spotkania w formie warsztatów – 19 stycznia i 27 marca br. Informacja o spotkaniach ZLW została przekazana zainteresowanym drogą elektroniczną oraz listownie. Wszystkie wymienione wyżej spotkania odbyły się w sali konferencyjnej Muzeum Archeologicznego i Rezerwatu „Krzemionki”. Zespół Lokalnej Współpracy stanowili m.in. przedstawiciele: lokalnych jednostek samorządowych (Urzędów Gmin Bodzechów i Bałtów oraz Starostwa Powiatowego w Ostrowcu Świętokrzyskim), Lasów Państwowych, lokalnej społeczności, użytkowników gruntów położonych w granicach obszaru Natura 2000 oraz środowisk naukowych. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o obszarze i jego przedmiotach ochrony. Analizowano informacje o uwarunkowaniach przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i kulturowych, które mogą być pomocne w tworzeniu PZO. Poza tym omawiano istniejące i potencjalne zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i stanu przedmiotów ochrony.

Ustanowienie PZO poprzedzone jest przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. W Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie kieleckie z dnia 10 marca br.) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 14 stycznia 2015 r. o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Krzemionki Opatowskie PLH260024 w terminie od 4 do 31 maja 2015 r. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do właściwych terytorialnie Urzędów Gmin. Zgłaszanie uwag i wniosków możliwe było w formie ustnej do protokołu lub poprzez wysłanie listu pocztą tradycyjną lub pocztą e-mail pod wskazany w ww. obwieszczeniu adres. Na etapie konsultacji społecznych do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wpłynęły następujące uwagi:

Lp.	Od kogo wpłynęły	Data wpływu	Czego dotyczyły złożone uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia
1.	Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski	29 maja 2015r. (e-mail)	Rozbieżność dotyczy zakresu powierzchni siedliska 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) w pododdziale 2a. w ramach PZO siedlisko jest wkreślone w części północno -wschodniej pododdziału, gdzie dominuje drugie piętro oraz podrost jodłowy. Należy ograniczyć zasięg siedliska tylko do części południowej.	Nie uwzględniono. W kontaktach roboczych po przeanalizowaniu wskazanych działań dla wydzielenia, pozostawiono kształt płatu siedliska bez zmian.
			Rozbieżność dotyczy zasadności wyznaczenia w ramach prac nad PZO siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) w pododdziale 438b. w bezpośrednim sąsiedztwie (pododdziały 436d,f)	Nie uwzględniono. W kontaktach roboczych po przeanalizowaniu wskazanych działań dla wydzielenia, pozostawiono pierwotne zapisy dot. lokalizacji siedliska.

		występują płaty siedliska grądu w stanie zbliżonym do naturalnego. Należy zmienić lokalizację siedliska 9170.	
		W ramach prac nad PZO w pododdziale 438c występuje siedlisko przyrodnicze 9190 (błąd redakcyjny – winno być 9170). Siedlisko przyrodnicze 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i> wskreślono m.in. na powierzchni drzewostanu w fazie juvenilnej (sosna 19 lat).	Uwzględniono. Dokonano korekty w płacie siedliska.
		W ramach prac nad PZO w pododdziale 204a wyznaczono siedlisko 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>), natomiast w tej lokalizacji występuje siedlisko 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>).	Nadleśnictwo w kontaktach roboczych wycofało się ze zgłoszonej uwagi.
		W pododdziale 177a, 177b, 177c, 177f, 177g, 177h, 177i, 177j, 177m, 177l, 177k występuje <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> w różnym stopniu zniekształcenia poprzez pinetyzację (występowanie <i>Pinus sylvestris</i>). Rozbieżność dotyczy zasadności wyznaczenia w ramach prac nad PZO siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>). Należy dokładnie wykartować tylko fragmenty siedliska.	Uwzględniono. W zakresie działań ochronnych wskazano, iż dotyczą one tylko powierzchni występowania siedlisk przyrodniczych.
		W części pododdziału 436f stwierdzono zbiorowisko <i>Calamagrostio arundinaceae – Quercetum</i> . Brak wskazania w ramach prac nad PZO siedliska 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>).	Nie uwzględniono. Siedlisko przyrodnicze 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.
		W części pododdziału 176c stwierdzono zbiorowisko <i>Calamagrostio arundinaceae-Quercetum</i> . Brak wskazania w ramach prac nad PZO siedliska 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>).	Nie uwzględniono. Siedlisko przyrodnicze 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.
		W pododdziale 203f stwierdzono w części zachodniej zbiorowisk <i>Calamagrostio arundinaceae-Quercetum</i> , natomiast w części wschodniej zbiorowisko <i>Potentillo albae Quercetum</i> . Rozbieżność dotyczy zasadności wyznaczenia w ramach prac nad PZO tylko siedliska 9110 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>) w części wschodniej, z pominięciem siedliska 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) w części zachodniej.	Nie uwzględniono. Siedlisko przyrodnicze 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000.

			W pododdziale 2a PZO wskazuje na konieczność redukcji podsztytu na poziomie 30-40%, usuwanie gatunków ekspansywnych rodzimego pochodzenia wraz z usunięciem biomasy z powierzchni. Pracownik nie towarzyszy pozyskaniu drewna, brak jednoznacznego wskazania źródła finansowania prac. W całym obszarze Natura 2000 teren narażony jest w przyszłości na występowanie szkód typu biotycznego i abiotycznego. Projekt PZO nie zawiera zapisów o możliwości i warunkach wykonywania zabiegów ochronnych na terenie obszaru np. zwalczania chemicznego owadów, chorób lasu czy wycinania pasów drzewostanu w przypadku pożaru.	Nie uwzględniono. Ustawa o ochronie przyrody wskazuje możliwe źródła i sposoby pozyskiwania środków na ten cel. Nie uwzględniono. Zagrożenia związane z gradacją owadów czy chorób lasu są wskazane jako zagrożenia potencjalne (K04.03, K04.05), ponadto objęcie terenu obszarem Natura 2000 nie wyklucza gospodarczego użytkowania czy wykonywania prac związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w przypadku pożaru.
2.	Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim	29 maja 2015r.	Wskazano zagrożenia istniejące i potencjalne, które przyczyniają się do niszczenia unikatowej powierzchni terenu zabytkowych kopalń krzemienia, jak również przedmiotów ochrony, tj.: ☐ presja turystyczna, a w tym penetracja terenu obszaru przez niekontrolowanych zwiedzających (np. zbieranie krzemienia w celu pozyskania pamiątki, geocacherzy), ☐ zbieracze runa leśnego, ☐ poszukiwacze krzemienia do celów rzemieślniczych i komercyjnych, wykonujący dużych rozmiarów i głębokości wkopy ziemne, ☐ zbieracze złomu wykorzystujący stare, zamknięte ścieżki komunikacyjne lub tworzący nowe (kilka na przestrzeni między wsią Magonie a Kamieniołomem Bodzechowskim), ☐ miłośnicy offroadu i motocrossu – szczególnie wzdłuż drogi Magonie – Kamieniołom Bodzechowski i sąsiednich, ☐ uruchomienie wydobywania wapienia na gruntach wsi Stoki i Ruda Kościelna poprzez wstrząsy, budowę dróg dojazdowych i emisję pyłów może wpłynąć zarówno na stan zabytkowych neolitycznych podziemi jak i przedmiotu ochrony, ☐ niekontrolowany rozwój zabudowy na terenach bezpośrednio przylegających do obszaru Natura 2000 – zwiększenie presji ludzkiej na sam obszar, ☐ wzrost ruchu turystycznego – bez szczegółowego ustalenia zakresu	Nie uwzględniono. Zgodnie z dokumentacją planu ochrony rezerwatu przyrody wskazane zostały miejsca do udostępnienia dla ruchu turystycznego i działalności edukacyjnej oraz zaproponowano przebieg ścieżki dydaktycznej, która powinna skanalizować ruch po terenie rezerwatu przyrody. Poruszanie się poza tym terenem jest zabronione i wymaga indywidualnej zgody wydawanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach. Bez stosownego zezwolenia jest naruszeniem przepisów obowiązujących w rezerwacie przyrody. Rolą zarządzającego terenem jest dopilnowanie przestrzegania prawa podczas zwiedzania terenu rezerwatu. Potencjalne uruchomienie wydobywania wapienia czy rozwój zabudowy nie mają odzwierciedlenia w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin; w dokumentach tych tereny przylegające do obszaru Natura 2000 w większości przeznaczone są pod użytkowanie rolnicze.

			dostępności poszczególnych części obszaru dla różnych grup turystów może doprowadzić do degradacji przedmiotu ochrony jak i zabytku kulturowego, ☐ udostępnienie dla organizacji imprez masowych (wraz z wprowadzeniem ruchu kołowego, nagłościenia) części obszaru np. Kamieniołom Bodzechowski, ☐ zagrożenie pożarowe – palenie ognisk.	
			Wskazano działania ochronne dla siedlisk i gatunków roślin stanowiących przedmiot ochrony w obszarze: ☐ wprowadzenie szczegółowych zakresów dostępności poszczególnych części obszaru dla ruchu turystycznego, w tym stref całkowicie zamkniętych, częściowo zamkniętych, ścisłej trasy dla zwiedzających podziemną galerię turystyczną, ścieżek dydaktycznych, dojazdów i parkingów przy Kamieniołomie Bodzechowskim, strefy buforowej dla zabudowy (min. 100 m od granic obszaru), ☐ likwidacja „dzikich” ścieżek w obrębie rezerwatu przyrodniczego i terenu wpisanego do rejestru zabytków (centrum obszaru Natura 2000), ☐ zamknięcie dla ruchu kołowego drogi Magonie – Kamieniołom Bodzechowski (działki nr ewid. 845 i 846), ☐ kontynuacja monitoringu fizycznego i wprowadzenie monitoringu wizyjnego przynajmniej w centralnej części obszaru, ☐ prowadzenie zabiegów trzebieży i redukcji podszytu w centralnej części obszaru, ☐ utrzymywanie drożności wybranych dróg leśnych do celów przeciwpożarowych i ochronnych, ☐ ustalenie zasad wprowadzenia na teren obszaru tzw. małej architektury (wzory tablic informacyjnych, forma wiat turystycznych, ławek itp.), ☐ przygotowanie programów edukacyjnych dla mieszkańców okolicznych miejscowości, ☐ przygotowanie z udziałem specjalistów interdyscyplinarnego	Nie uwzględniono, Wskazane działania dotyczą w większości udostępnienia rezerwatu przyrody jest regulowane w planie ochrony rezerwatu przyrody Krzemionki Opatowskie, zgodnie z którym zostały wskazane sposoby eliminacji zagrożeń takie jak likwidacja problemowych dróg, utrzymywanie dróg pożarowych czy tworzenie ścieżek dydaktycznych w odpowiednich miejscach oraz cykliczny monitoring. Wskazywany kamieniołom Bodzechowski nie znajduje się w obszarze Natura 2000. Ustawodawca nie przewidział możliwości uszczegóławiania zakazów obowiązujących w obszarze Natura 2000. w obszarze tym dopuszczona jest działalność gospodarcza pod warunkiem, że nie oddziałuje znacząco negatywnie na przedmioty ochrony. Sugerowane działania dotyczące trzebieży i redukcji podszytu zostały ujęte w działaniach ochronnych, wnioskodawca nie wskazał innych miejsc niż wymienione w PZO, w których należałoby uwzględnić to działanie. Przygotowanie programów edukacyjnych czy planu zarządzania obszarem wpisanym na Listę światowego dziedzictwa UNESCO jest poza ustawowym zakresem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

			planu zarządzania dla obszaru przygotowywanego do wpisu na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, który będzie obejmował m.in. wszystkie powyższe postulaty.	
3.	Dr Jadwiga Anna Barga- Więclawska	30 maja 2015r.	Wskazane zostały zagrożenia istniejące i potencjalne dotyczące głównie rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie” oraz neolitycznej kopalni krzemienia pasiastego: Istniejące ☐ brak Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenu gminy Bodzechów ☐ Brak planu gospodarki odpadami w gminie Bodzechów i likwidacja dzikich wysypisk śmieci i różnych odpadów ☐ brak Programu Gospodarki Wodno – Ściekowej i realizacji likwidacji szamb ☐ brak Studium Krajobrazowego Rezerwatu Krzemionki ☐ brak Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów ☐ brak Programu Rozwoju Gminy Bodzechów i rozwoju turystyki ☐ turystyka ☐ imprezy crossowe, quadowe, motorowe w obrębie dawnego Kamieniołomu w południowej części Rezerwatu ☐ poszukiwanie krzemienia i rozkopywanie warpi na polu górniczym ☐ zbieranie runa leśnego Potencjalne ☐ górnictwo surowców skalnych, ewentualne uruchomienie wydobycia na gruntach wsi Stoki i Ruda Kościelna ☐ rozwój zabudowy przy granicy Obszaru i presja osadnicza ☐ presja ruchu turystycznego ☐ gastronomia ☐ chemizacja rolnictwa w otoczeniu Wskazane zostały sposoby eliminacji w/w zagrożeń polegające m.in. na opracowaniu programu udostępnienia rezerwatu przyrody, w tym położenia obiektów parkingowych i punktów gastronomii, rodzajach dopuszczalnego rzemiosła oraz zamknięciu dla ruchu drogi Magonie – Kamieniołom Bodzechowski.	Nie uwzględniono. Zagrożenia nie dotyczą bezpośrednio przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 tylko celów ochrony rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie”; ponadto zagrożenia w PZO wskazywane są w sposób referencyjny zgodnie z listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik 5 do Instrukcji wypełniania SDF obszaru Natura 2000, gdzie większości z podanych zagrożeń nie ujęto. Wskazywane zagrożenia dotyczące poszukiwania krzemienia czy zbierania runa leśnego nie zostały zdiagnozowane w terenie przy opracowywaniu ekspertyzy. w przypadku zagrożenia powodowanego przez imprezy motorowe zauważyć należy, że nie odnosi się ono do terenu objętego obszarem Natura 2000. Część z zagrożeń wskazywanych, jako potencjalne nie znajduje odzwierciedlenia w suikzp gmin. Potencjalny wzrost presji turystycznej dotyczyć będzie raczej kopalni i jej bezpośredniego otoczenia, co zostało przeanalizowane i zaproponowano stosowne działania w planie ochrony rezerwatu przyrody. Nie uwzględniono. Sugerowane działania dotyczą rezerwatu przyrody i kopalni krzemienia pasiastego, ponadto w dokumentacji planu ochrony rezerwatu przyrody wskazane zostały miejsca do udostępnienia dla ruchu turystycznego i edukacji. Rolą zarządzającego terenem jest zadbanie

				o przestrzeganie prawa podczas zwiedzania terenu. Poruszanie się poza wyznaczonym terenem może się odbywać jedynie za indywidualną zgodą wydawaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i bez stosownego zezwolenia jest naruszeniem przepisów obowiązujących w rezerwacie przyrody.
--	--	--	--	---

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wniosła uwagi do treści zarządzenia, dotyczące m.in. doprecyzowania celów działań ochronnych poprzez podanie minimalnej powierzchni siedliska 9170 i 9110 jaką należy utrzymywać, przededagowanie działania polegającego na przetrzymywaniu drzewostanów przeszłorębnych, uszczegółowienie działania polegającego na redukcji podszytu poprzez określenie sposobu, przeanalizowanie czy w przypadku siedliska 9110 działanie polegające na odstąpieniu od zabiegów związanych z pozyskaniem drewna jest zgodne z PUL. Uwagi dotyczyły również części GIS: zastąpienie opisu tabeli z współrzędnymi geograficznymi przedstawiającymi granicę obszaru Natura 2000 z cyt. „Granice obszaru Natura 2000 opisano w oparciu o punkty załamania, dla których podano współrzędne geograficzne w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992” na zapis cyt. „Przebieg granicy obszaru Natura 2000 w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992”. Zwrócono również uwagę aby współrzędne geograficzne podawać z precyzją zapisu do dwóch miejsc po przecinku. Uwagi zostały również wniesione do uzasadnienia zarządzenia, tj.: uzupełnienie informacji dotyczącej komu i kiedy została zlecona ekspertyza na potrzeby opracowania projektu PZO oraz jakie wyniki przedstawia, zmienić zapis dot. wykreślenia z przedmiotów ochrony siedliska 6210 murawy kserotermiczne, gdyż jak słusznie zauważono zmieniono tylko jego ocenę na D, podanie powodu dla którego nie stwierdzono potrzeby opracowania planu ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 oraz uzupełnienie jakie jednostki samorządu terytorialnego uczestniczyły w Zespołach Lokalnej Współpracy. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem znak: WPN-I.6320.6.2014.DB. z dnia 24.06.2015r. wystąpił do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach o opinię do projektu PZO Krzemionki Opatowskie. W dniu 09.07.2015r. wpłynęła opinia (pismo znak: IA 5134.75.2.2015.C z dnia 30.06.2015r.), w której postulowano o odiesienie pradziejowego pola górniczego w Krzemionkach oraz zwrócono uwagę, że wszelkie trzebieże w obrębie pola górniczego nie mogą być prowadzone w sposób, który naruszałby przedmiot ochrony, tj. rzeźbę nakopalnianą czy znajdujące się na tym obszarze inne zabytki archeologiczne, w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Powyższe uwagi nie zostały uwzględnione w projekcie PZO, ponieważ obszar Natura 2000 Krzemionki Opatowskie wyznaczony został w celu ochrony siedlisk przyrodniczych, tj.: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz *9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), a także gatunków roślin z nimi związanych - 4068 Dzwonecznik wonny (*Adenophora liliifolia*) i 1902 Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*).

Jak wskazano na mapach załączonych do przekazanego projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla w/w obszaru Natura 2000 rozmieszczenie przedmiotów ochrony pokrywa się z pradziejowym polem górniczym.

W związku z powyższym postulat dotyczący odlesienia terenu pradziejowego pola górniczego w Krzemionkach nie może zostać uwzględniony.

W zakresie zaplanowanych działań, w projekcie zarządzenia znalazły się jedynie zapisy dotyczące usuwania podrostu i podszytu w ciepłolubnych dąbrowach oraz pozostawiania martwego drewna czy terminów prowadzenia prac wynikających z ustanowionego Planu Ochrony rezerwatu przyrody Krzemionki Opatowskie oraz Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski w przypadku gądu.

Zaznaczyć należy, że działania tam wskazane uwzględniają ochronę prehistorycznego pola górniczego. Są to głównie cięcia sanitarne, trzebież wczesna i usuwanie gatunków roślin obcych florze Polski. Jedynie w dwóch przypadkach jest mowa o działaniach mogących ingerować w rzeźbę nakopalnianą. Są to likwidacja zabudowań i ogrodu (wydzielenie 2x, w) oraz usunięcie drzew w celu odsłonięcia murawy (wydzielenie 5s).

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 ze zm.) oraz § 3 Zarządzenia Nr 10/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

z dnia 3 czerwca 2015r. w sprawie powołania Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Kielcach zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w dniu 3 lipca 2015r.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tj. Dz. U. 2015, poz. 525), uzgodniony przez Wojewodę Świętokrzyskiego pismem znak: PNK.II.0521.69.2015 z dnia 23.07.2015r.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że potencjalny koszt realizacji wszystkich działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około **400.000 zł**. Kwota ta nie uwzględnia kosztów związanych z modyfikacją metod gospodarowania na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na terenach leśnych. Koszt działań z zakresu monitoringu działań ochronnych i monitoringu stanu siedlisk szacunkowo wyniesie około **3.000 zł**.

Wydanie aktu normatywnego nie powinno skutkować wpływem na rynek pracy. Akt normatywny nie wpłynie w sposób istotny na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny.